

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/23364
GK:182

Sayı : 30824082-610 - 2181
Konu : Osmaniye Milletvekili
Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

27 Haziran 2013
.../.../2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24.05.2013 tarihli ve 43452547-120.07-125076 sayılı yazı.

Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU'nun Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/23364 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

OSMANİYE MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU'NUN
TBMM 7/23364 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Türkiye, Dünyanın tehlikeli bir deprem coğrafyasında bulunmaktadır. Bu nedenle tarih boyunca büyük yıkımlar yaşamıştır. Bu yıkımların son yıllardaki en acı örnekleri 1999 Marmara Depremleri ve 2011 yılında meydana gelen Van Depremidir. Hükümet, ilgili bakanlık (Çevre ve Şehircilik) ve bakanlığa bağlı kurumlarca ilgili yasa, yönetmelik ve genelgeler çıkarılmıştır. Tüm kurumların, belediyelerin uymakla yükümlü olduğu “Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği” 03 Nisan 2012 tarih ve 2853 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, Adana ve Osmaniye illerinde;

- 1- Depreme dayanıklı yapı, depreme karşı güvenli bina yapımının temel maddesi olan, binanın yıkımına neden olan betonarme ve statik hesaplarda depremin binaya uygulayacağı dinamik kuvvetleri tanımlayan, bina yıkımına neden olan depremin dinamik parametrelerini yerinde ölçen statik projeye esas teşkil edecek zemin etüdü (jeoteknik etüt) raporuna göre jeofizik çalışmalar/araştırmaların yapılması gerekmektedir. Bu araştırmaların yapılmadığı iddiaları doğru mudur?
- 2- 1999 Marmara Depremi öncesi yönetmeliklerine göre rapor hazırlandığı iddiaları doğru mudur?
- 3- Ülkemizdeki belediyelerin %60'ının deprem sonrası son yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğine uymadığı iddiaları doğru mudur?
- 4- Zemin etüt (jeoteknik etüt) raporlarının yapı denetim şirketleri tarafından denetlenmediği doğru mudur?

CEVAPLAR:

- 1- Ülkemizde yerin dinamik parametrelerinin belirlenmesi kapsamındaki çalışmalar çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmektedir.

Bu kapsamda;

- Harita Genel Komutanlığı, TÜBİTAK, AFAD ve üniversitelerin araştırma merkezleri tarafından, GPS verileri toplanarak ülkemizin de içinde yer aldığı bölgenin dinamik kuvvetler altındaki davranışı sürekli olarak takip edilmektedir.
- AFAD, TÜBİTAK ve üniversitelerin araştırma merkezleri; ülke genelinde eşgüdüm içinde yüzlerce sismograflar vasıtasıyla bölgesel ve yerel ölçekte yerin dinamik parametreleri toplanmakta ve değerlendirilerek kataloglar halinde kullanıcılara sunulmaktadır.

Maden Tetkik Arama (MTA) Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK ve üniversitelerin ilgili bölümleri ve araştırma merkezleri; jeolojik, tektonik, morfolojik, morfotektonik, paleosismik, sismik,

elektrik, manyetik gibi araştırma yöntemlerine bağlı olarak yerel ve bölgesel çalışmalar yaparak yerin dinamik kuvvet parametrelerini belirleyen haritalar, kesitler ve raporlar hazırlamaktadırlar. Yapılan bu çalışmalar sonucunda Türkiye Diri Fay Haritası 2012 yılında MTA Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Planlama ve yapılaşma kapsamında ise; Bakanlığımızca 3194 sayılı İmar Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan 02.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve 1999 depremi başta olmak üzere ihtiyaçlar çerçevesinde değiştirilerek güncellenen “ Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik”e göre hazırlanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları da dâhil olmak üzere her kademedeki planların hazırlanması süreçlerinde Bakanlığımızın 28.09.2011 tarih ve 102732 sayılı Genelgesi gereğince “Planlamaya Esas Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etütlerine İlişkin Esaslar” formatında belirtilen ilkelere uygun jeofizik aletsel çalışmaları da içeren jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme etütleri yapılmakta ve her parselde etki eden dinamik parametreler belirlenmektedir. Ayrıca, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 57 nci maddesi gereğince de her bina ruhsatı başvurusu öncesinde, ilgili idareler uygulama imar planına esas olarak hazırlanan ve Bakanlığımızca onaylanan, parselde etki eden dinamik kuvvet parametrelerini de içeren jeolojik-jeoteknik ve mikrobölgeleme raporunun yapının yapılacağı parselinde içinde yer aldığı bölgeye dair bilgiler mal sahibi veya zemin ve temel etütlerini hazırlayan proje müelliflerine verilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Bununla birlikte, depreme dayanıklı yapı tasarımına ilişkin ülkemizde birçok standart ve mevzuatın yanında 06.03.2007 tarih ve 26454 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “ Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak proje ve raporların hazırlanması zorunludur. Bu kapsamda statik projelere esas hazırlanan zemin etüt (jeoteknik etüt) raporlara ilişkin olarak 2004 yılında mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca düzenlenen Deprem Şurası sonucu alınan karar gereğince hazırlanan ve 10.05.2005 tarih ve 815 sayılı Genelge ekinde yayımlanan Bina ve Bina Türü Yapılar İçin Zemin Temel Etüdü Raporu Genel Formata uygun olarak hazırlanması zorunludur.

Ayrıca, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği uyarınca ruhsat alma safhasında; söz konusu yapının inşa edileceği parselde dair yapı denetim kuruluşları tarafından, Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 57 nci maddesindeki şartları taşıyan zemin etüd raporunun aranması gerekmektedir.

2- Uygulanması zorunlu olan yönetmelik ve genelgeler 1999 Marmara depreminden sonra, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile 2004 yılında düzenlenen Deprem Şurasında alınan kararlar gereğince hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

3- 5215 sayılı Belediye ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılan yönetmeliklere göre belediyelerin, bölgesel mimari doku ve yapılaşma şartlarını da baz alarak ruhsata ve tanımlara ilişkin değişiklikler hariç imar yönetmeliklerini düzenleme yetkileri bulunmaktadır. Diğer yandan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında kalan yapıların gerek uygulama projelerinin gerek ise zemin etüt raporlarının ruhsata bağlandıkları dönemde yürürlükte bulunan mevzuata göre hazırlanması gerekmektedir. Bakanlığımızca her bir yapı denetim kuruluşu 6 sı şantiye, 2 si büro olmak üzere yılda toplam en az 8 defa denetlenmektedir. Bu hususlara uygun hareket edip etmedikleri titizlikle incelenmekte olup, projeleri ve zemin etüt raporları ruhsat tarihindeki mevzuat hükümlerine uygun olmayan ancak ruhsata bağlanan yapıların gerek denetimini üstlenen yapı denetim kuruluşları gerekse

ilgili idare yetkilileri hakkında teknik inceleme raporu tanzim edilmektedir. Bu rapora istinaden yapı denetim kuruluşu ve denetim elemanları hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmakta, ilgili idare yetkilileri hakkında ise işlem yapılmak üzere İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunmaktadır.

4- 4708 sayılı Kanun kapsamında kalan yapıların denetimini üstlenen yapı denetim kuruluşların başlıca görevlerinden biri statik projeye esas zemin etüt raporlarına uygunluk görüşü vermek olup, bu görevi ise ister bünyesinde yer alan ilgili teknik elemanlar ister hizmet satın alınan ilgili teknik elemanlar marifetiyle yürütebilmektedirler. Mevzuat yönünden zemin etüt raporları mutlaka yapı denetim kuruluşları tarafından denetlenerek, bu raporlara uygunluk görüşü verilmesi gerekmekte olup, yapılan incelemelerde görevini gereği gibi yerine getirmeyen kuruluşlar tespit edilebilmekte olup, kuruluşlar ve ilgili denetim elemanları hakkında yukarıda da değinildiği üzere Kanunun 8 inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmakta ve haklarında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır.

